

Thuiszitters in beeld - SWV V(S)O Duin- en Bollenstreek

Achtergrond



- In Nederland zijn er duizenden jongeren die langdurig thuiszitten.
- Thuiszitters zijn kinderen die leerplichtig zijn, maar niet op een school zijn ingeschreven (absoluut verzuim) of langdurig afwezig zijn bij de lessen (langdurig relatief verzuim).
- Ondanks verschillende maatregelen om thuiszitten te voorkomen, is het aantal thuiszitters de afgelopen jaren toegenomen.

Situatie in Duin- en Bollenstreek



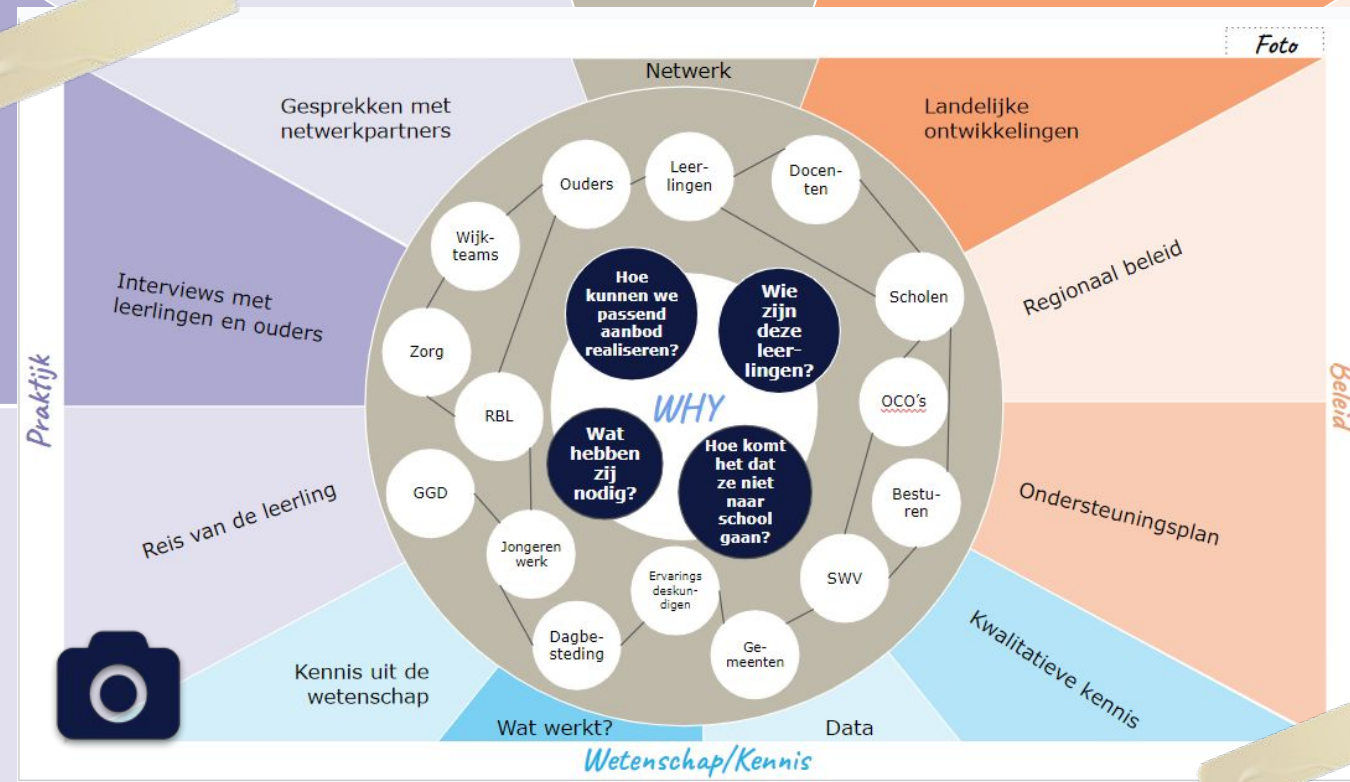
- Acht schoolbesturen werken aan gelijke onderwijskansen en -ontwikkeling voor elke leerling en bieden individuele ondersteuning, maatwerkclasses en combinaties van onderwijs en zorg.
- ± 70 leerlingen zitten langer dan een half jaar thuis en volgen 0-50% onderwijs.
- Schoolteams ervaren moeite bij het ondersteunen van deze leerlingen.
- Er is onvoldoende bekend over het verhaal van deze leerlingen.



Het onderzoek in de Duin- en Bollenstreek



- Zicht krijgen op de problematiek van de risicoleerling en 'thuiszitter'.
- Toetsen of het dekkend netwerk voldoende toereikend en toegankelijk is voor deze leerlingen.
- Leren van de verhalen van deze leerlingen: wat moeten we verbeteren?
- Het gebruiken van de verhalen van de leerlingen, wetenschappelijke kennis, regionaal beleid en verzamelde data.
- In samenwerking met scholen, schoolbesturen, het Regionaal Bureau Leerrecht (RBL) en andere sociale samenwerkingspartners.



Wat weten we al?



Uit een eerder onderzoek 'Weten wat werkt' (Heyne & Brouwer-Borghuis, 2022) is een routekaart met 14 wegwijzers ontwikkeld die essentiële voorwaarden voor een effectieve interventie bij schoolweigering beschrijven.

14 wegwijzers

1. Bied een integrale aanpak met de jongere, ouders en school
2. Krijg zicht op het integratief beeld
3. Investeer in jouw beschikbaarheid en de kwaliteit van het contact met de jongere en ouders
4. Bevorder de bereidwilligheid en betrokkenheid van de jongere en ouders
5. Creëer een veilige omgeving
6. Steek niet hoog in bij de start
7. Zorg voor ritme en structuur
8. Verbreed de onderwijsmogelijkheden en pas onderwijstaken aan
9. Faciliteer sociaal contact met lot- en leeftijdgenoten
10. Creëer beweging
11. Werk samen als onderwijs en hulpverlening
12. Specificeer de werkwijze
13. Stel een toegewijd team samen van professionals met kennis en ervaring
14. Zorg voor voldoende middelen om de interventie uit te voeren

Thuiszitters in beeld - SWV V(S)O Duin- en Bollenstreek

Onderzoeksopzet



- Vanuit diverse invalshoeken is informatie samengebracht: kennis uit de wetenschap en de regionale beleidscontext, verzamelde kwantitatieve en kwalitatieve data en verhalen uit de leefwerelden van jongeren zelf.
- Data uit het gebruikte registratiesysteem Onderwijs transparant zijn geanalyseerd.
- De beschrijvingen van verschillende interventies van scholen en hun samenwerkingspartners zijn onderzocht.
- Er is gewerkt met een interviewteam van professionals uit de regio en medewerkers van BMC. Zij legden contact met scholen, leerlingen en hun ouders.
- Er is gesproken met 6 leerlingen en een ouder.
- Het projectteam van BMC sprak met veel verschillende partners binnen en buiten de regio.

"Ik zou graag willen dat school en mijn klasgenoten mij meer zouden steunen of mij zouden laten weten dat ze aan mij dachten"

"Eerst kwam corona. Alles ging online, en dat vond ik heerlijk. [...]"



Wat heeft het gesprek met de leerlingen ons opgeleverd?

- Kijk samen naar de afspraken voor registratie en acties wanneer een leerling niet op school is en houd zicht op de uitvoering hiervan.
- Ga actief de kennis en ervaring die al we al hebben gebruiken voor een gezamenlijke aanpak (om thuiszitten te voorkomen).
- Onderzoek een speciale voorziening voor leerlingen op de havo die last hebben van psychische problemen zoals angst of somberheid.
- Laat voor elke voorziening zien op welke manier jongeren ondersteuning krijgen en wat de resultaten daarvan zijn.
- Laat zien welke preventieve hulp er op elke school is voor leerlingen en doe dat als school en schoolbestuur en SWV samen met Regionaal Bureau Leerrecht (RBL).
- Onderzoek en ontwikkel de mogelijkheden van digitaal (afstands)onderwijs.
- Zorg ervoor dat elke jongere vanuit leerrecht kan ontwikkelen, ook als er veel zorg nodig is.
- Vraag docenten naar wat zij nodig hebben om het contact met de jongere en ouder in stand te houden bij schoolafwezigheid.
- Combineer de uitkomsten van dit onderzoek met de Holland Rijnland Methode en de thuiszittersaanpak binnen Regio Duin en Bollen.
- Blijf met elkaar praten en samenwerken om ervoor te zorgen dat jongeren graag op school willen zijn.

Dit doen we nu

Onderwijs en jeugdhulp werken samen in de regio

volgens 5 leidende principes:

1. ononderbroken ontwikkeling van de jeugdige staat centraal
2. inclusief, passend en zo nabij mogelijk
3. een integraal aanbod voor jeugdigen in zorg en binnen een onderwijzorgarrangement
4. partnerschap en regievoering
5. samen steeds beter worden

volgens 5 gezamenlijke ambities:

1. met preventie voorkomen dat specialistische ondersteuning nodig is
2. effectiever organiseren van jeugdhulp in relatie tot het onderwijs
3. arrangementen voor jeugdigen met complexe problematiek
4. verbeteren aanpak verzuim en voortijdig schoolverlaten;
5. een heldere route en werkproces



Aandacht voor leerlingen die thuis zitten, de Thuiszittersaanpak

- Hoe we omgaan met alle vormen van verzuim is vastgelegd in een afsprakenkaart.
- Bureau Leerrecht houdt een registratie bij van thuiszitters in de regio. Zo krijgen we trends rondom oorzaken in beeld en kunnen we de meerwaarde van dagbestedingen etc. monitoren.
- We hebben afspraken welke partij wanneer regievoerder is.
- Een onafhankelijk arts geeft advies bij een verzoek tot leerplichtvrijstelling.

Voor het huidig ondersteuningsaanbod zie:

<https://www.swvduinenbollenstreek.nl/ouders-en-jongeren/>

Verder lezen?

Kijk op de website voor meer informatie over de Holland Rijnland Methode:
<https://www.netwerkmetaanandereogen.nl/leren/articel/206/de-hollandrijnlandmethode>

Deze factsheet hoort bij het rapport Thuiszitters in beeld.
In opdracht van:



Uitgevoerd door:



Versie:
juli 2023